

BEVEZETÉS

A kötet az 1936. évi pécsi (római katolikus) egyházmegyei zsinattal foglalkozik, amely eleddig egy kevésbé kutatott szegmense volt a Pécsi egyházmegye 20. századi történetének. Részben ez indokolja bemutatását, részben pedig az Országos Tudományos Kutatási Alap (OTKA) által támogatott program (NK 83799), amelynek keretében alapkutatások folytak a 19–20. századi magyarországi katolikus zsinatokkal kapcsolatban.

A *Codex Iuris Canonici* 1918. évi bevezetésétől számítva és annak mentén számos hazai püspökség és érsekség tartott egyházmegyei szinten zsinatot a 20. század első felében, némelyik többet is. A Pécsi egyházmegyében egy zsinatot tartottak 1936-ban, amelyet azonban, ahogy az a forrásokból is kiderül, nem ekkorra, hanem nyolc évvel korábbra, 1928-ra tervezett eredetileg Virág Ferenc pécsi megyéspüspök (1926–1958). A zsinat előkészítéséből és határozatainak megfogalmazásából kiváló egyházi személyek vették ki részüket, ennek is köszönhető, hogy egy nagyon tartalmas, a papi szolgálatnak valamennyi területét érintő határozatgyűjteményt sikerült megjelentetni 1936-ban.¹ Kiemelkedik közülük a kor neves egyházjogásza, Sipos István (1875–1949), a hazai egyházi műemlékvédelem meghatározó alakja, Szőnyi Ottó (1876–1937), a világi papok által végzett népmissziók irányítója, Romaisz Ferenc (1852–1937), a szintén egyházjogász Hanuy Ferenc (1867–1953), vagy a pécsi Emericanum megalapítója és jeles főtanfelügyelő, Komócsy István (1872–1952). Idevehető azonban még Sebestyén Károly (1881–1954) pécs-gyárvárosi plébános, aki a legtöbb módosító indítványt nyújtotta be a zsinati határozatok tervezetéhez. Ugyanakkor a zsinaton jelen lévő 84 egyházi személy kisebb vagy nagyobb mértékben, ilyen vagy olyan módon, de hozzájárult a zsinat sikeres megvalósításához.

Jelen munka létrejöttében többeknek volt meghatározó szerepük. Elsősorban dr. Balogh Margitnak, a program témavezetőjének szeretnénk köszönetet mondani, hiszen az ő türelmes és segítőkész hozzáállásának köszönhetően jelent meg ez a kötet. Külön köszönet illeti dr. Péteri Pál pápai prelátust, aki időt és energiát nem sajnálva volt segítségünkre a teljes anyag átnézésében, nem egy zsinati paragrafus helyes értelmezésében, hibáink korrigálásában. Köszönettel tartozunk még dr. Adriá-

1 Statuta synodalia. Pécs egyházmegyei zsinati határozatok. Dunántúli Pécsi Egyetemi Könyvkiadó és Nyomda Rt., Pécs, 1936. Megjegyzés: A megjelentetett zsinati határozatokhoz korabeli recenzió is készült: Magyar katolikus egyházjogi bibliográfia 1917–1998. Szerk. Rihmer Zoltán. Márton Áron Kiadó, Budapest, 2000. 53., 412. (Studia Theologica Budapestinensia 22.)

nyi Gábornak (professor emeritus, Universität Bonn, az MTA külső tagja), Kalotai Noéminek (MTA BTK TTI) és Varga Tibor Lászlónak (Veszprémi Érseki és Főkáptalani Levéltár). A zsinati atyákról készült egyetlen csoportkép előkerüléseért köszönet illeti Főtisztelendő Szép Attila püspöki irodaigazgatót (Pécsi egyházmegye). Végül itt szeretnék köszönetet mondani Kajtár Kristófnak a zsinati határozatok begépelésében és azok többszöri ellenőrzésében, a szöveg gondozásában nyújtott segítségével.